

Biblia ako prameň historického poznania

- **Biblistika:** Je spoločný názov pre vedné odbory, ktoré sa zaoberajú skúmaním a výkladom Biblie. Popri teológoch sa na nej podieľajú historici, archeológovia, jazykovedci, sociológovia, antropológovia, etnológovia, filozofovia atď. Vznikla ako súčasť teológie, ale ako sa zvyšoval podiel iných vedných disciplín, získala väčšiu nezávislosť na postojoch a výkladoch cirkvi.
- **Biblická archeológia:** alebo sýropalestínska archeológia, je odvetvie archeológie, ktoré sa špecializuje na výskum oblasti spojenej s biblickými príbehmi a udalosťami. Jej teoretický rámec vymedzil v 1/2 20. stor. William F. Albright, ktorý sa snažil dokázať historicitu starozákonných udalostí.

Tanach

T Ó R A

Genesis Exodus
Leviticus Numeri
Deuteronomium

P R O R O C I

PŘEDNÍ PROROCI

Jozue Soudců
1. Samuelova 2. Samuelova
1. Královská 2. Královská

ZADNÍ PROROCI

Izajáš Jeremjáš Ezechiel
Ozeáš Jóel Ámos Abdijáš
Jonáš Micheáš Nahum Abakuk
Sofonjáš Ageus Zacharjáš Malachiáš

S P I S Y

POETICKÉ KNIHY

Žalmy Přísloví Jób

PĚT SVITKŮ

Píseň písní Rút Pláč
Kazatel Ester

PROROCŮVÍ

Daniel

HISTORIE

1. Paralipomenon 2. Paralipomenon
Ezdráš Nehemjáš

Tradície v Tóre

- JHVH (Jahve): Jahvista
- El, Elohim: Elohista
- Osobitné postavenie knihy Deuteronomium

- Edward Robinson: objevil Gibeon, Bét El, Šílo (výskum pomocou biblických textov v r. 1832-1851.
- Archeologicky objavené: Megido, Chásor, Lakíš

Nebiblické zdroje o starovekom Izraeli

- Merenptahová stéla
- Ťaženie Šešonka I. (Amun Karnak, chrám, Kr. 14,25)
- Novoasýrske a novobabylónske archívy (zmienky o kráľoch – Omrí, Achab, Jehu, Chizikijáš, Menaše).
- Nápis moabského kráľa Meša (2.Kr.3,4-27).
- Nápis z Tel Dan, objavený v r. 1993, (Chazael, kráľ Aram-Damašku)

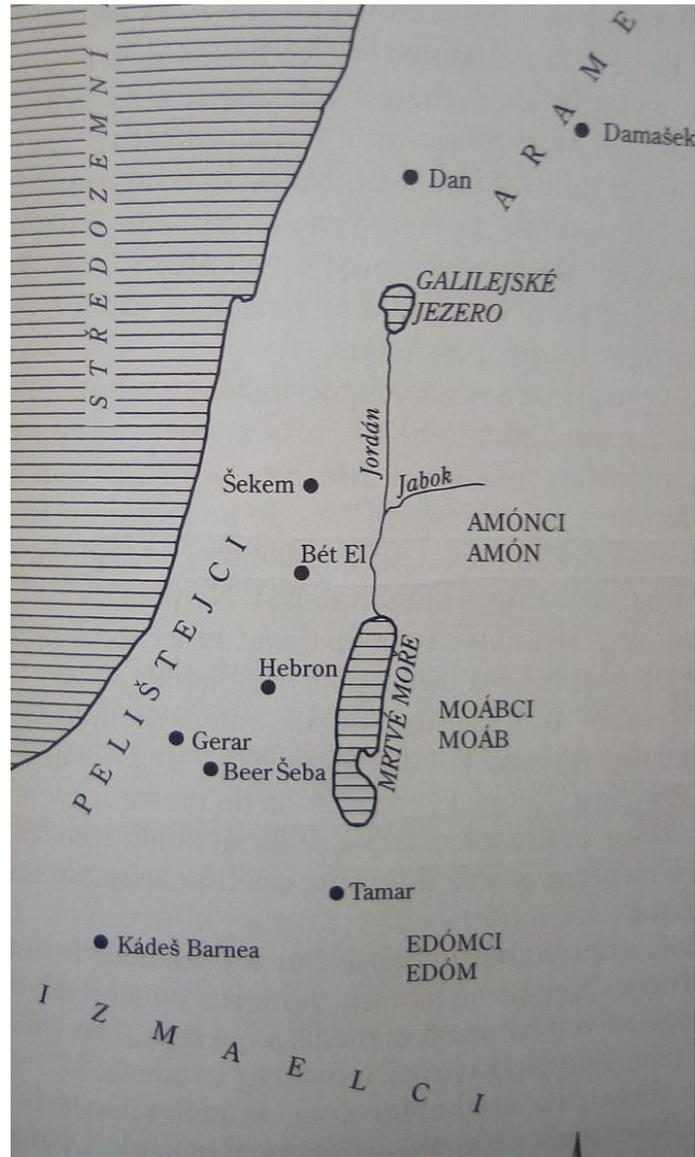
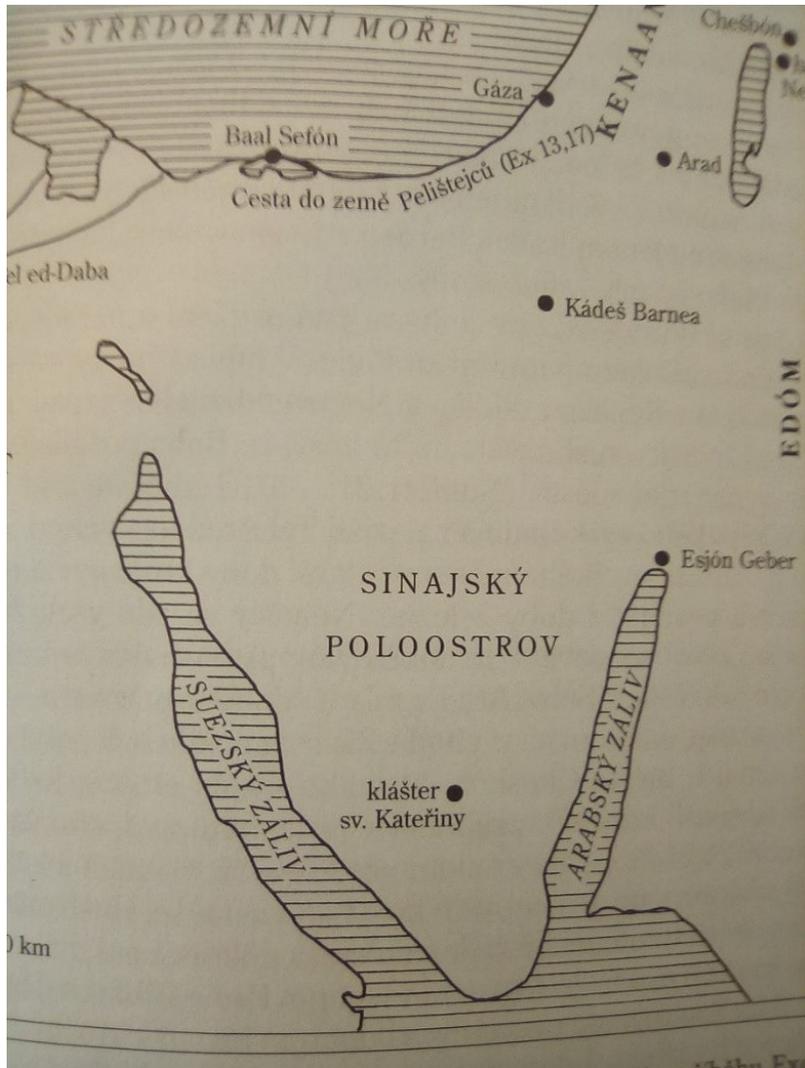
Genesis

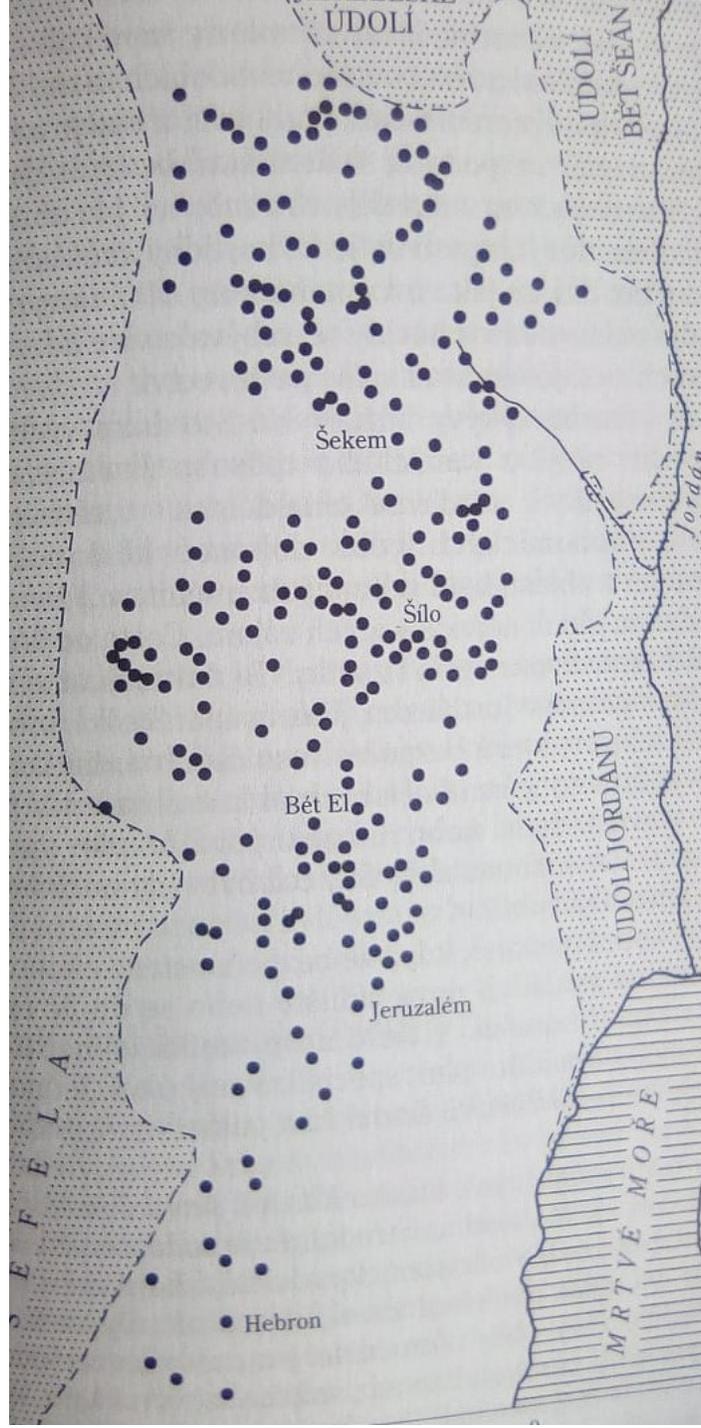
- Príbehy praotcov predstavujú fiktívny zakladateľský mýtus
- Viacero chronologických nepresností
- Protirečenie v samotnej Biblii
- Nesúladi medzi časovým zaradením popisovaných udalostí a reáliami

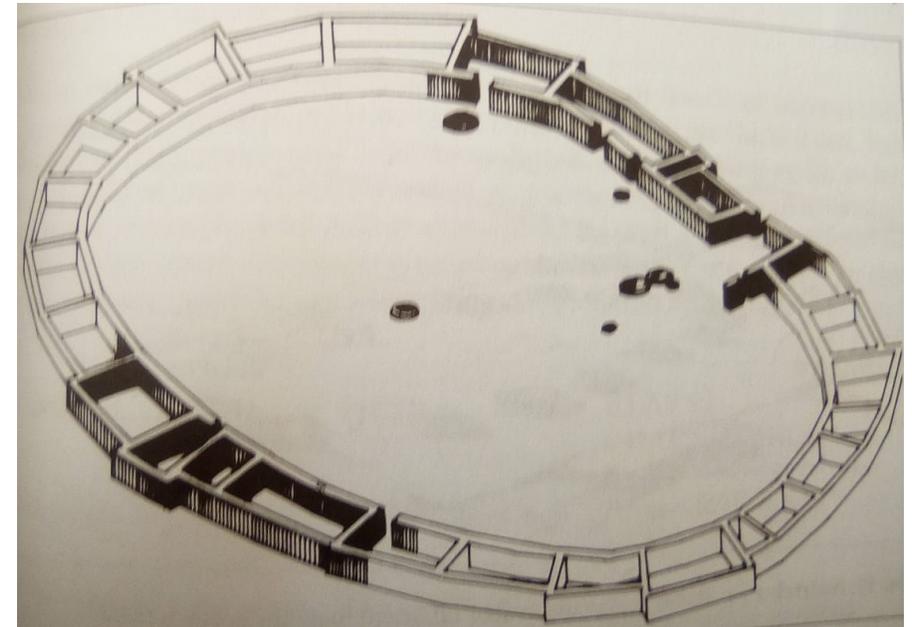
Exodus

- Odchod Izraelitov z Egypta (430 r- od Jozefa po exodus)
- Teória Hyksósov
- Teória Ramesse II.

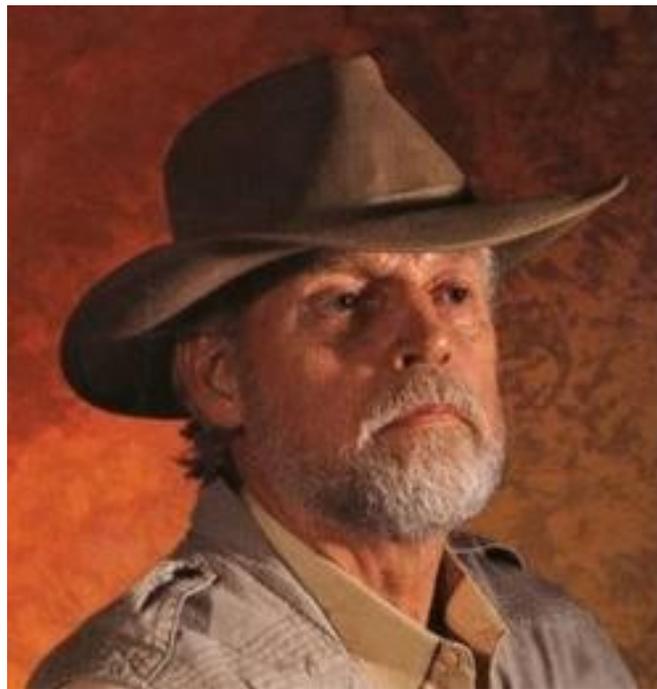
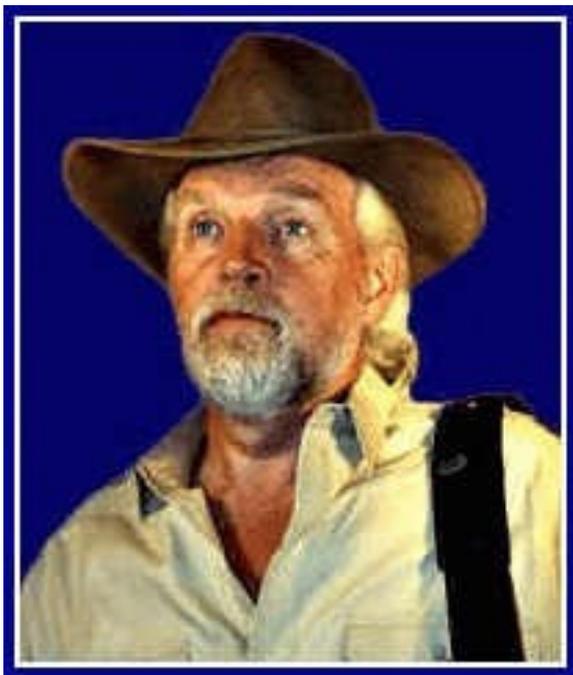

Sídlisková štruktúra Palestíny v mladšej dobe železnej

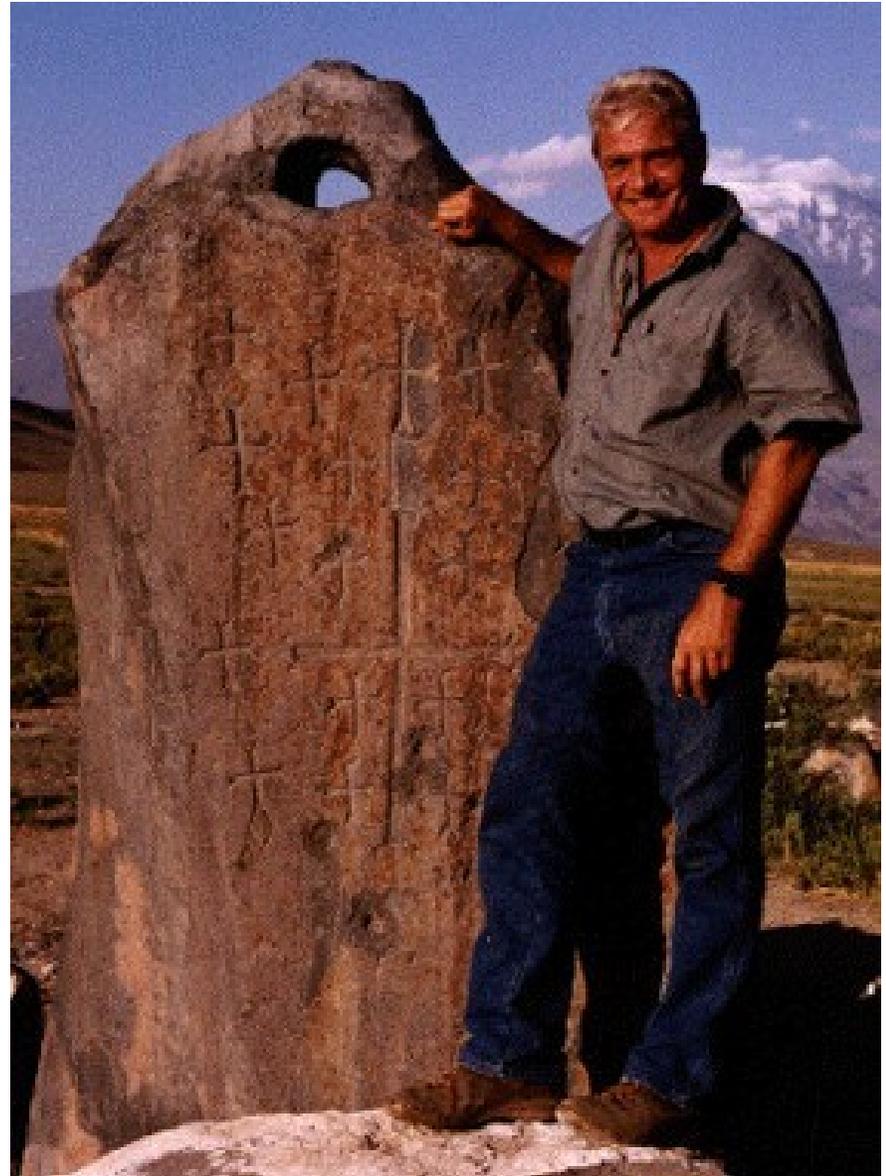

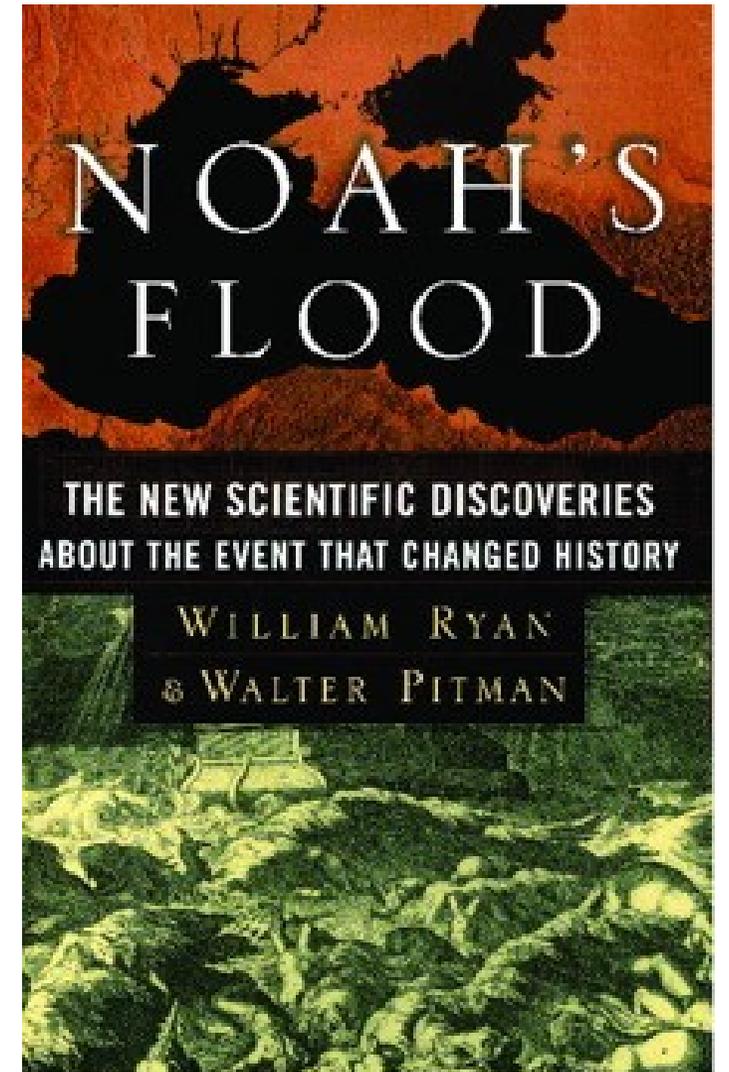
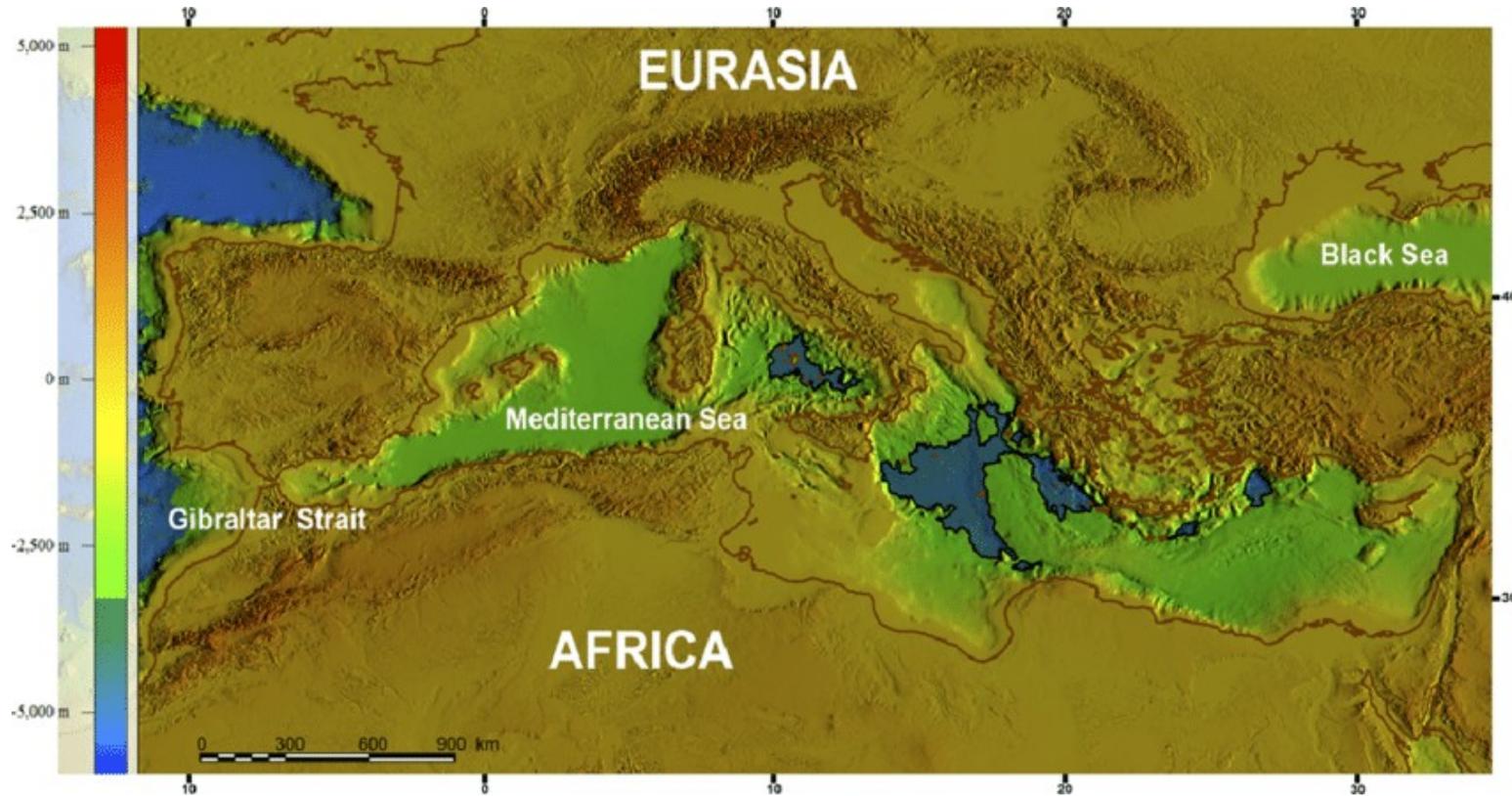
Ronald Wyatt (1933-1999)

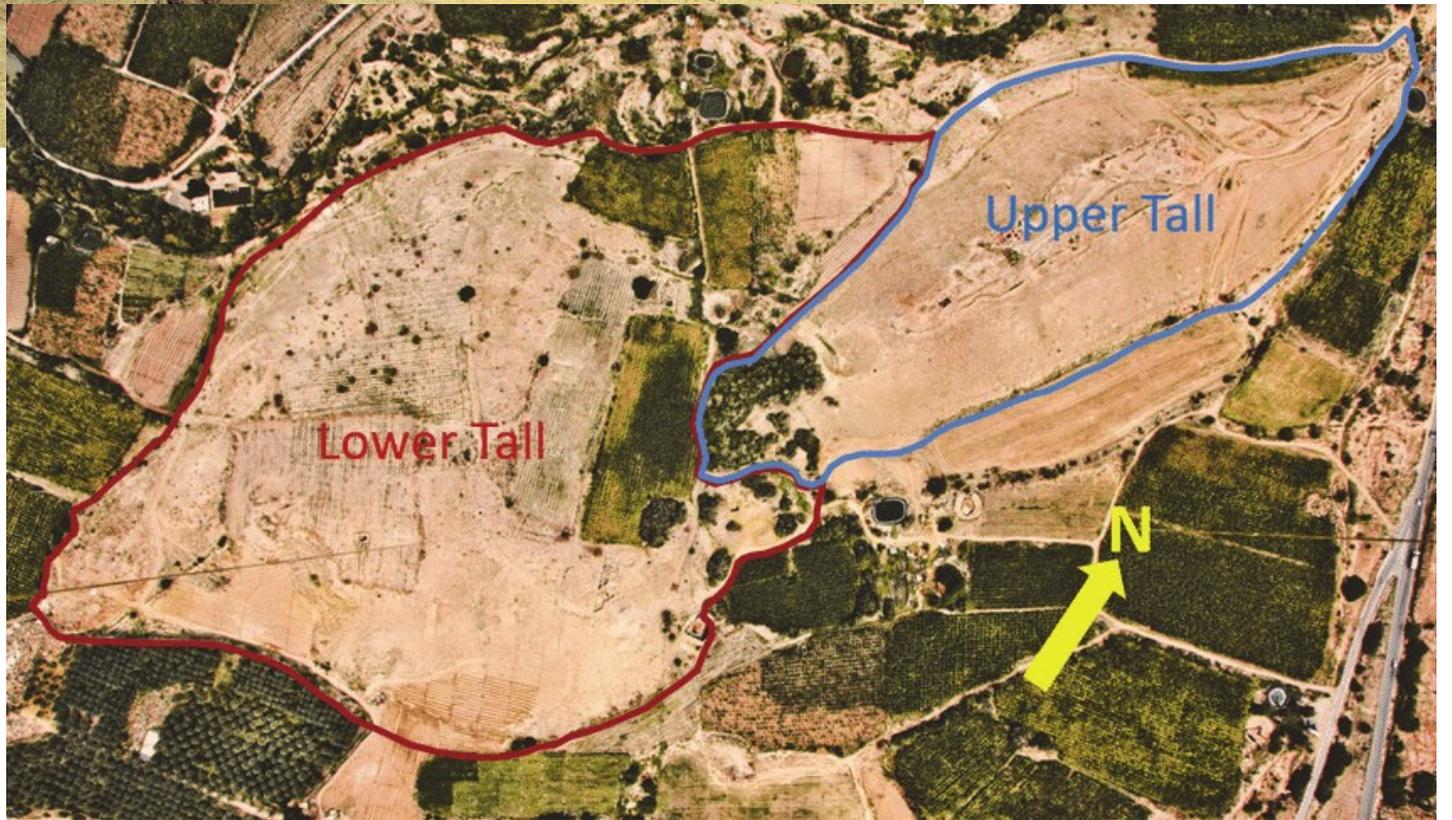
Objavy R. Wayatta

- [Noemova archa](#) - [Durupinar](#) 30 km jižně od [Araratu](#)
- kotevní nebo vyvažovací kameny z Archy
- dům, kde po potopě bydlel Noe a pohřební kameny Noeho a jeho ženy
- Polohu Sodomy a Gomory a dalších tři měst: Zoar, Zeboim a Admah
- sirné kuličky, které podle něj zničily Sodomu a Gomoru
- místo stavby Babylónské věže (v jižním Turecku)
- způsob stavby egyptských pyramid
- místo, kde Izraelité překročili Rudé moře (v Arabském zálivu)
- kola vozů a další zbytky faraonovy armády na dně Rudého moře
- biblickou horu Sinaj (v Saúdské Arábii - Jabal al Lawz)
- kámen na hoře Horeb, z něhož vytryskla voda po úderu Mojžíšovou holí
- Místo, kde byl biblický Korak zničen zemětřesením
- komnatu na konci bludiště chodeb pod Jeruzalémem, obsahující předměty ze Šalamounova chrámu
 - místo, kde byl ukřižován Ježíš (nad komnatou)
 - Archu úmluvy a kamenné desky s Mojžíšovými příkázáními
 - Kristovu krev, steklou na podstavec Archy úmluvy, která se podle Wyatta nacházela pod místem ukřižování

- www.wayattmuseum.com
- (NOAH'S ARK, SODOM AND GOMORRAH, THE ARK OF THE COVENANT)
- <http://www.covenantkeepers.co.uk/>
- WAYYAT, R. 2014. *Discovered: Noah's Ark*. Treasured Truth Publishing, 2014. 92 s.
- TOURNIAIRE, R. *King of the Arc*.
- ([http://www.covenantkeepers.co.uk/King Of The Ark.pdf](http://www.covenantkeepers.co.uk/King_Of_The_Ark.pdf))

MORRIS, H. M. *Scientific Creacionism*. Master books, 2012. 285 s. (<https://books.google.cz/books?id=blkuAS0qoQ8C&printsec=frontcover&dq=%22Dr.+Henry+M.+Morris%22&hl=sk&sa=X&ved=0ahUKEwispcH31LPeAhWiiKYKHSrFAaQQ6AEIKTAA#v=onepage&q=%22Dr.%20Henry%20M.%20Morris%22&f=false>)

VELIKOVSKY, I. *Světy v kolizi*. Praha: Práce, 1993. 336. s.

VELIKOVSKY, I. *Ztráta paměti lidstva*. Praha: Dobra, 2001. 222 s.

Múzeum kreacionizmu

